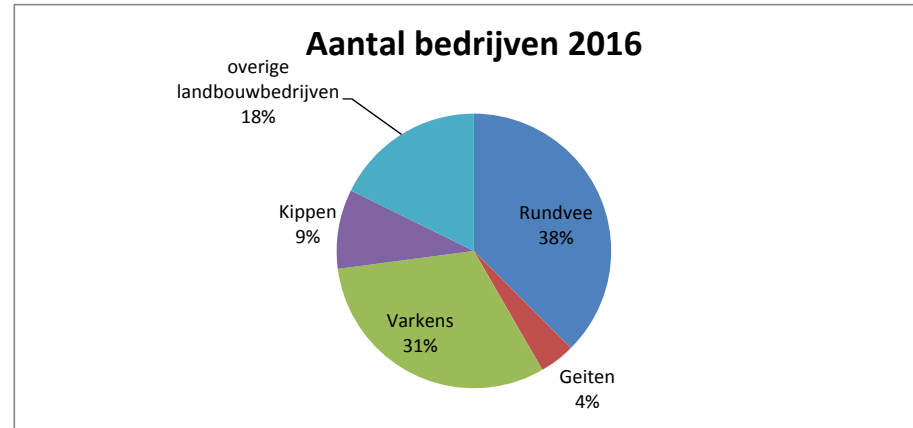
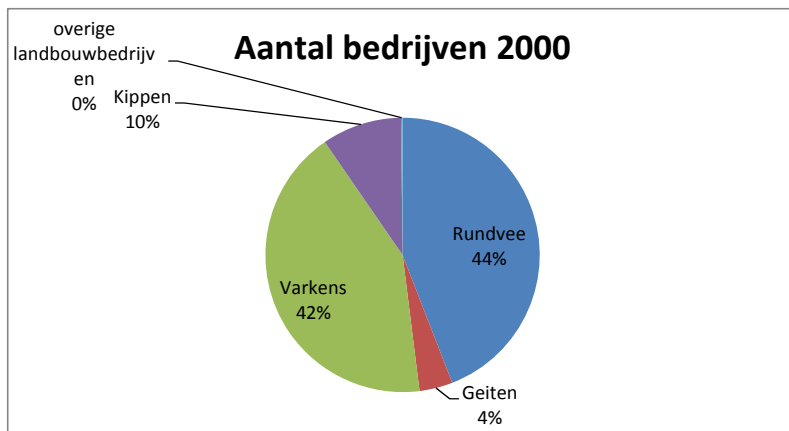

Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar gemeente

		Perioden	2000	2005	2010	2015	2016		
Aantal landbouwbedrijven	Aantal landbouwbedrijven			508	427	372	321	288	
Aantal dieren 2016	Rundvee		26.037	19.670	18.995	14.899	16.748	64%	-12%
Aantal dieren 2000	Geiten		3.115	5.830	3.778	4.438	4.923	158%	-11%
	Varkens		292.167	258.897	320.959	359.118	379.902	130%	-6%
	Kippen		1.653.004	1.754.632	1.886.440	2.122.860	1.909.672	116%	10%
								percentage bedrijven gestopt	
Aantal bedrijven 2000	Rundvee		225	170	138	111	108	52%	3%
Aantal bedrijven 2016	Geiten		20	29	12	11	12	40%	-9%
	Varkens		216	153	123	89	90	58%	-1%
	Kippen		48	42	37	28	27	44%	4%
	overige landbouwbedrijven		-1	33	62	82	51	0%	38%

		Perioden	2000	2005	2010	2015	2016
procentuele verdeling aantal bedrijven	Rundvee		44%	40%	37%	35%	38%
	Geiten		4%	7%	3%	3%	4%
	Varkens		43%	36%	33%	28%	31%
	Kippen		9%	10%	10%	9%	9%
	overige landbouwbedrijven		0%	8%	17%	26%	18%

Landbouw; gewassen, dieren en grondgebruik naar gemeente

INHOUDSOPGAVE

1. Toelichting
2. Definities en verklaring van symbolen
3. Koppelingen naar relevante tabellen en artikelen
4. Bronnen en methoden
5. Meer informatie

1. TOELICHTING

Deze tabel bevat gegevens vanaf gemeenteniveau over grondgebruik, akkerbouw, tuinbouw, grasland, graasdieren en hokdieren. Voor

De gegevens voor deze tabel komen uit de landbouwtelling. De landbouwtelling maakt deel uit van de gecombineerde opgave, die onder

De regionale indeling van de Landbouwtelling is gebaseerd op het hoofdvestigingsadres. Hierdoor kan de regio, waaraan de landbouw

De peildatum voor het aantal dieren is 1 april; de peildatum voor de gewassen is 15 mei.

Met ingang van 2016 wordt voor de afbakening van de Landbouwtelling gebruik gemaakt van informatie uit het Handelsregister. Insch

De afbakening van de Landbouwtelling op basis van informatie uit het Handelsregister heeft vooral invloed op het aantal bedrijven, hie

Met ingang van 2010 wordt een nieuwe norm voor de economische omvang van bedrijven en een nieuwe bedrijfstypering gehanteerd
Voor vergelijkbaarheid in de tijd zijn de gegevens van 2000 tot en met 2009 herberekend op basis van SO-normen en -indelingen. SO

Met ingang van 2011 zijn er wijzigingen doorgevoerd in de geografische toedeling van bedrijven met hoofdvestiging in het buitenland. I

Status van de cijfers: de cijfers zijn definitief.

Wijzigingen per 19 april 2017: de definitieve cijfers van 2016 zijn toegevoegd.

Wanneer komen er nieuwe cijfers?

Volgens de reguliere planning verschijnen in november de voorlopige cijfers van het lopende jaar. De definitieve cijfers komen 3 maanden

2. DEFINITIES EN VERKLARING VAN SYMBOLEN

Definities:

SO: Standaard Opbrengst.

Een gestandaardiseerde maat voor de economische omvang van agrarische bedrijven, gebaseerd op de opbrengst die gemiddeld op j
Per gewas en diercategorie worden SO-normen vastgesteld, deze zijn gebaseerd op gemiddelde waarden over een periode van vijf jaar.
Het middelste jaar geldt als referentiejaar bij de aanduiding van de SO-normen (zo is de SO2010 gebaseerd op de jaren 2008 tot en met 2012).
De SO van een bedrijf is de som van de totale SO van alle gewassen en dieren.

SO wordt uitgedrukt in euro's.

Standaard Bedrijfsindeling 2008 (SBI 2008):

De Nederlandse hiërarchische indeling van economische activiteiten die door het CBS wordt gebruikt om bedrijfseenheden in te deelen.
"Bedrijfstak" of "branche" zijn gangbare termen voor groepen van bedrijven met dezelfde hoofdactiviteit. Het CBS hanteert voor de indeling
De SBI 2008 kent meerdere niveaus die aangegeven worden door maximaal vijf cijfers. Het niveau van vier cijfers komt vrijwel overeen met

Lbg: Landbouwgebied.

Landbouwkundige onderverdeling van het Nederlands grondgebied. Deze indeling is in 1991 door de toenmalige Adviescommissie La
Een landbouwgebied is een samenvoeging van aan elkaar grenzende gemeenten, binnen eenzelfde provincie. Daarbij zijn gemeenten
Nederland telt 66 landbouwgebieden.

Lgr: Groep van landbouwgebieden.

Landbouwkundige onderverdeling van het Nederlands grondgebied. Deze indeling is in 1991 door de toenmalige Adviescommissie La
Een groep van landbouwgebieden is een samenvoeging van landbouwgebieden.
Nederland telt 66 landbouwgebieden en 14 groepen van landbouwgebieden.

Verklaring van symbolen:

niets (blanco): het cijfer kan op logische gronden niet voorkomen

. : het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim

*: voorlopige cijfers

**: nader voorlopige cijfers

3. KOPPELINGEN NAAR RELEVANTE TABELLEN EN ARTIKELEN

Relevante tabellen:

Meer informatie over voorgaande jaren van de landbouwtelling:

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=7316SLLB&D1=0,738-754,939,971,1009,1013,1020,1023,1038>
[Landbouw; bedrijfstype, regio, 1992 - 2000.](#)

Let op: alleen afzonderlijke gewassen en diertypen kunnen rechtstreeks vergeleken worden met de informatie in de tabellen vanaf 200

Relevante artikelen:

Meer informatie over SO en de nieuwe bedrijfstypering:

<http://www.wageningenur.nl/nl/Expertises-Dienstverlening/Onderzoeksinstituten/lei/Sector-in-cijfers/Bedrijfsomvang-en-type>.

4. BRONNEN EN METHODEN

De onderzoeksmethode van deze tabel is te vinden in de onderzoeksbeschrijving

[Landbouwtelling.](#)

5. MEER INFORMATIE

<https://www.cbs.nl/nl-nl/over-ons/contact/infoservice>>Infoservice

Copyright (c) Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen

Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Bernheze

Begindatum 28-01-1995

.

Aantal landbouwbedrijven, totaal

Bedrijven die landbouwproducten voor de markt voortbrengen, met hoofdvestiging in Nederland, en een economische omvang ≥ 300

Bedrijven < 3000 euro SO zijn zeer klein, gedacht moet worden aan bijvoorbeeld slechts 1 melkkoe of 1 are paprika.

Tot en met 2009 werd de economische omvang van agrarische bedrijven uitgedrukt in NGE (Nederlandse Grootte Eenheid). Voor ver

Met ingang van 2016 wordt bij de afbakening van de Landbouwtelling gebruik gemaakt van informatie uit het Handelsregister. Dit heef

Voor meer uitleg over de afbakening van de Landbouwtelling en de SO wordt verwezen naar de tabeltoelichting.

Graasdieren

Graasdieren zijn paarden en pony's, rundvee, schapen en geiten.

Rundvee

Met ingang van 2013 worden de diercategorieën ‘Vlees- en weidekoeien (>= 2 jaar)’ en ‘Zoogkoeien (>= 2 jaar)’ Eveneens met ingang van 2013 worden de diercategorieën ‘Stieren voor de fokkerij (>= 2 jaar)’ en ‘Stieren voor Hierdoor zijn ook de totalen voor ‘melk- en fokvee’ en ‘vlees- en weidevee’ komen te vervallen.

Aantal bedrijven

Let op:

De som van onderliggende delen kan groter zijn dan het totaal voor de hele groep, omdat bij een bedrijf meerdere activiteiten (houden

Hokdieren

Hokdieren zijn varkens, diverse soorten pluimvee, konijnen en edelpelsdieren.

Om hobbymatig van bedrijfsmatig gehouden dieren te onderscheiden, worden bij pluimvee, konijnen en edelpelsdieren aantallen van r

r alle onderwerpen wordt zowel het telgegeven (oppervlakte, aantal dieren), als het bijbehorend aantal bedrijven gepresenteerd.

ler meer gebruikt wordt voor de uitvoering van het landbouwbeleid en handhaving van de Meststoffenwet.

'activiteiten (houden van dieren, teelt van gewassen) worden toegerekend, afwijken van de plaats waar deze activiteiten daadwerkelijk p

rijving in het Handelsregister met een agrarische SBI (Standaard BedrijfsIndeling) is leidend bij de bepaling of er sprake is van een lan

r treedt een duidelijke trendbreuk op. De invloed op arealen (behalve bij niet-cultuurgrond en natuurlijk grasland) en de dieraantallen (b

. Tot en met 2009 werd de economische omvang van agrarische bedrijven uitgedrukt in NGE (Nederlandse Grootte-Eenheid). Met inge
-normen worden om de drie jaar geactualiseerd. De meest recente actualisatie vond plaats in 2016; bij de herberekening zijn de SO-n

Dit kan met name in de grensgebieden invloed hebben op de regionale cijfers.

den later.

jaarbasis per gewas of diercategorie wordt behaald.

ar, en worden om de drie jaar geactualiseerd.

net 2012).

1 naar hun hoofdactiviteit. De SBI 2008 is de versie die vanaf 2008 gebruikt wordt.

eling van bedrijven naar hoofdactiviteit de zogenoemde Standaard Bedrijfsindeling (SBI). Bedrijven in een bedrijfstak of branche kunne
n met de indeling van de Europese Unie (NACE). De eerste twee cijfers komen overeen met die van de indeling van Verenigde Naties

indbouwstatistieken vastgesteld.

gegroepeerd met (zoveel mogelijk) gelijksoortige typen van landbouwbedrijven.

indbouwstatistieken vastgesteld.

&D2=14,122,686,883&D3=0,10,15,19&VW=T">Landbouw; gemeente, 1980 - 2000.

0; gewas- en diergroepen zijn veelal anders samengesteld.

htm">SO en NSO-typing

10 euro SO (Standaard Opbrengst).

gelijkbaarheid in de tijd zijn de gegevens van 2000 tot en met 2009 herberekend op basis van SO-normen en -indelingen. De oorspron

t vooral invloed op het aantal bedrijven, hier treedt een duidelijke trendbreuk op. De invloed op arealen (behalve bij niet-cultuurgrond er

leesproductie (>= 2 jaar) niet meer apart waargenomen maar samengeteld in de nieuwe categorie Overige koeien

van dieren, teelt van gewassen) kunnen voorkomen (zo'n bedrijf telt mee voor iedere afzonderlijke activiteit, maar slechts eenm

ninder dan 25 stuks niet in de telling meegenomen.

plaatsvinden.

dbouwbedrijf. Met deze afbakening wordt zo nauw mogelijk aangesloten bij de statistische verordeningen van Eurostat en de (Nederla
ehalve bij schapen, en paarden en pony's) zijn beperkt. Dit heeft met name te maken met het soort bedrijven dat bij de nieuwe afbaker
ang van 2010 is dit vervangen door SO (Standaard Opbrengst). Hierdoor wijzigt de ondergrens voor opname van bedrijven in de public
ormen uit 2010 gehanteerd.

in naast deze activiteit ook andere activiteiten (nevenactiviteiten) uitoefenen.
(ISIC).

ikelijke ondergrens (3 NGE) is echter gehandhaafd, waardoor de populatie ongewijzigd is gebleven.

1 natuurlijk grasland) en de dieren aantallen (behalve bij schapen, en paarden en pony's) zijn beperkt. Dit heeft met name te maken

met

aal in het totaal).

ndse) implementatie van het begrip 'actieve landbouwer' uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

ring wordt uitgesloten (zoals maneges, kinderboerderijen en natuurbeheer organisaties).

atie van de Landbouwtelling van 3 nge in 3000 euro SO.

n met het soort bedrijven dat bij de nieuwe afbakening wordt uitgesloten (zoals maneges, kinderboerderijen en natuurbeheer organisat

ies).